

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 8

HZ. MUHAMMED'İN
ÖRNEKLİĞİ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Neler Öğreneceğiz?

1. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Doğruluğu ve Güvenilir Kişiliği
2. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Merhametli ve Affedici Oluşu
3. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) İstişareye Önem Vermesi
4. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Davasındaki Cesaret ve Kararlılığı
5. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Hakkı Gözetmedeki Hassasiyeti
6. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) İnsanlara Değer Vermesi
7. Bir Sure Tanıyorum: Kureyş Suresi ve Anlamı

➤ **Güvenilir bir insan olarak bilinmek sizce neden önemlidir?**

1. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Doğruluğu ve Güvenilir Kişiliği

Yüce Allah'ın emir ve yasaklarını insanlara bildirmek için seçip görevlendirdiği kimselere **peygamber** denir.

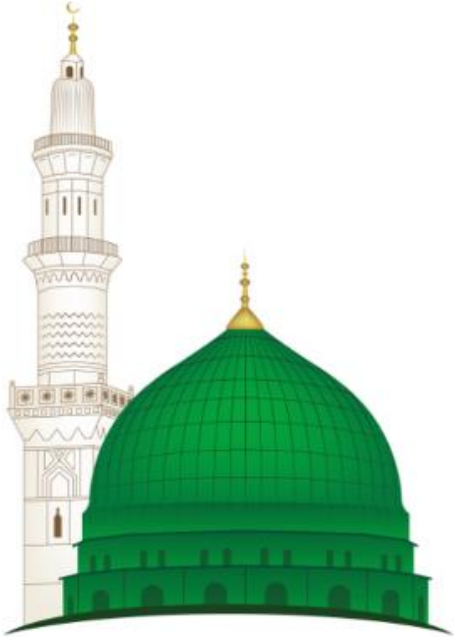
Allah (c.c.), her topluma kendi içlerinden bir peygamber göndermiştir.

Peygamberlerin görevlerini yapabilmeleri için bir takım özelliklere sahip olması gerekir.

- Hz. Muhammed (s.a.v.), bütün insanlığa gönderilmiş son peygamberdir.
- Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'i onun vasıtasıyla insanlara bildirmiştir.

- Kur'an'ın ilk muhatabı olan Hz. Muhammed (s.a.v.), onu en iyi şekilde yaşamış ve açıklamıştır.
- Sözleri ve davranışlarıyla Müslümanlara en güzel örnek olmuştur.

- **“Andolsun, Allah’ın Resulünde sizin için, Allah’a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah’ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır.”**

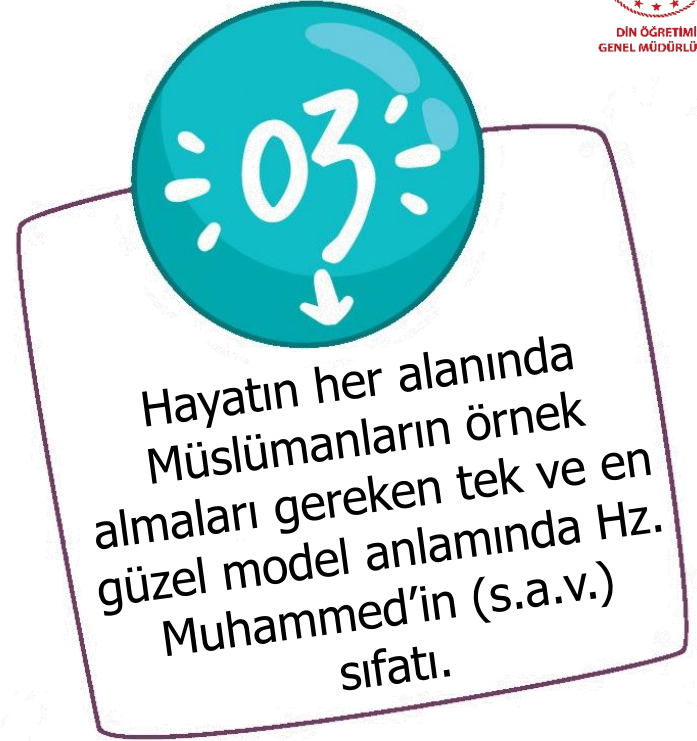
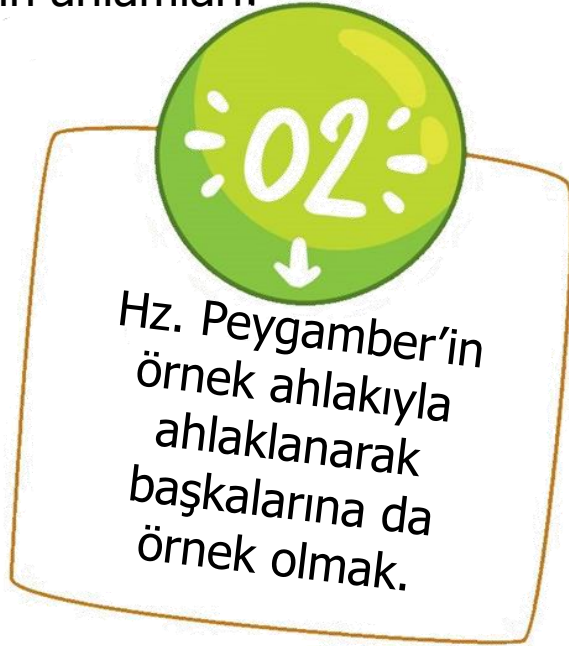
(Ahzâb suresi, 21. ayet.)

Biliyor musunuz?

- Üsve-i hasenenin anlamları:

- Doğruluk, sıdk kavramıyla ifade edilir.
- Dürüst olmak, kimseyi aldatmamak, kendi aleyhine bile olsa her zaman doğruyu söylemek gibi davranışlarla kendini gösterir.

- Hz. Peygamber hayatı boyunca doğruluktan ayrılmamıştır.
- Hz. Muhammed (s.a.v), Safâ tepesinden Mekkelilere seslenirken; *"Şu vadinin arkasında size saldırmak isteyen süvari birlikleri var desem bana inanır mısınız?"* diye sorduğunda onlar hep bir ağızdan, "Evet, inanırız... Biz senin bugüne kadar yalan söylediğini hiç görmedik..." diye karşılık vermişlerdir.

(Buhârî, Tefsîr, (Şuarâ) 2.)

- Peygamberlerin özelliklerinden biri olan emanet, güvenilir olmak anlamına gelir.
- İnsan ilişkilerinde vazgeçilmez ahlaki bir ilke olan güven; bir kimseye kuşku duymadan inanmak ve ona güvenmektir.

Biliyor musunuz?

- Peygamberliğinden önce de insanlar arasında “**Muhammedü'l-Emin (Güvenilir Muhammed)**” olarak tanınan Hz. Muhammed (s.a.v.) insanlara daima güven vermiş, verdiği sözü tutmuş ve emanetleri en güzel şekilde korumuştur.

➤ **Size haksızlık yaptığını düşündüğünüz bir arkadaşınız sizden yardım istese ona nasıl davranırsınız?**

2. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Merhametli ve Affedici Oluşu

Merhamet, bir kimsenin ya da herhangi bir canlının karşılaştığı kötü durumdan dolayı üzüntü duymak, onların acı ve sıkıntılarına duyarlı olmaktır.

Güzel ahlaka sahip insanların en belirgin özelliği, şefkatli ve merhametli olmalarıdır.

- Hz. Peygamber son derece merhametli bir insandı.
- Yetimlere, çocuklara, kadınlara, yaşlılara merhametle davranmıştır.
- Hatta hayvanlara ve diğer bütün canlılara merhametle yaklaşmıştır.

- **“Andolsun, size kendi içinizden öyle bir peygamber geldi ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona ağır gelir. O size çok düşkün, müminlere çok şefkatli, çok merhametlidir.”**

(Tevbe suresi, 128. ayet.)

4. ÜNİTE /HZ. MUHAMMED'İN ÖRNEKLİĞİ

- Kendisi de bir yetim olan Hz. Muhammed (s.a.v.) özellikle yetimlere karşı duyarlı davranmıştır.
- Onların haklarının yenmemesi ve onlara zulmedilmemesi konusunda insanları uyarmıştır.
- Yetimleri koruyup gözetmeye teşvik etmiştir.

➤ **“Danışan dağı
aşmış, danışmayan
düz yolda şaşmış.”
atasözünde
anlatılmak istenen
sizce nedir?**

3. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) İstişareye Önem Vermesi

- Hz. Muhammed (s.a.v.), kritik konularda ortak bir tutum belirlenmesine özen göstermiştir.

kararları istişare neticesinde alınmış ve uygulanmıştır.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hayatından istişare örneği

- Hz. Peygambere, Bedir savaşı zaferle sona erdiğinde esirler getirildi. Hz. Muhammed (s.a.v.) "*Bu esirler hakkında ne diyorsunuz?*" diye sorarak ashâbıyla istişare etmişti. Sonuçta Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) görüşünü benimsemiş, okuma yazma bilenlerin on Müslümana öğretmeleri karşılığında serbest bırakmıştı.

(Ebû Dâvûd, Cihâd, 121.)

➤ **“Kararlılık ve cesaret, hedefe götüren en kestirme yoldur.” sözüyle ne anlatılmak istenmektedir?**

4. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Davasındaki Cesaret ve Kararlılığı

Cesaret,
yiğitlik ve
kahramanlık
anlamına gelir.

Güç ve tehlikeli
bir işe girerken
kişinin kendinde
bulduğu güven
duygusudur.

Korku veren bir
olay anında
soğukkanlılığı
koruyup, sakin bir
şekilde hareket
etmektir.

- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) kişisel özelliklerinden biri de cesur olmasıdır.
- O, en zor ve sıkıntılı anlarda bile cesaretinden bir şey kaybetmemiştir.

- Mekkeli müşriklerin İslam'ın yayılmasına engel olma çabalarına hatta Taif'te müşrikler tarafından taşlanarak şehirden çıkarılmasına rağmen içinde bulunduğu toplumun inanç ve âdetlerinin yanlış olduğunu cesaretle söylemiştir.

Kararlılık; bir iş ve davranışta azim ve sebat göstermektir.

Bir konuda iyi düşündükten sonra verilen karardan dönmemektir.

Kararlılık, Müslümanın ahlaki bir özelliğidir.

- Mümin, şartlar ve durumlar ne olursa olsun imanında kesin bir sebat ve azim gösterir.
- Başına gelen olumlu ya da olumsuz hiçbir hâl ve hadise, müminin hayır ve iyilik üzere olmasına engel olamaz.

- Allah Resulü (s.a.v.) müminin bu güzel halini şöyle anlatır:
- *"Müminin durumu ne ilginçtir. Her hali kendisi için hayırlıdır. Bu durum yalnız mümine mahsustur. Başına sevinecek bir hal geldiğinde şükreder. Bu onun için hayır olur. Başına bir sıkıntı geldiğinde sabreder. Bu da onun için hayır olur."*

(Müslim, Zühd, 64.)

- Hz. Muhammed (s.a.v.) risâletini tebliğe başladığı ilk günden itibaren görevinin son anına kadar kararlılığını devam ettirmiştir.

Huneyn'de düşmanın pususu karşısında Hz. Muhammed (s.a.v.) hem düşman üzerine yürümüş hem de ashâbının toparlanmasını sağlamıştır.

Hz. Peygamber'in müşriklere karşı giriştiği Hendek Savaşı'nda verilen mücadeledeki kararlı tavrı da Kur'an'da dile getirilmiştir.

Azim, karar vermek, bir şeyi yapmak hususunda büyük bir kararlılıkla gayret göstermek anlamına gelir.

Azim ve sebatın kaynağı inançlı olmaktır.

Ancak Allah'a gerçek anlamda iman eden kişi inancını koruma uğruna elinden geleni yapma azmini gösterebilir.

➤ **Hakkınız
gözetilmediğinde
neler
hissedersiniz?**

5. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Hakkı Gözetmedeki Hassasiyeti

Hakkı gözetmek
adil olmak ve her
hak sahibine
hakkını vermek
demektir.

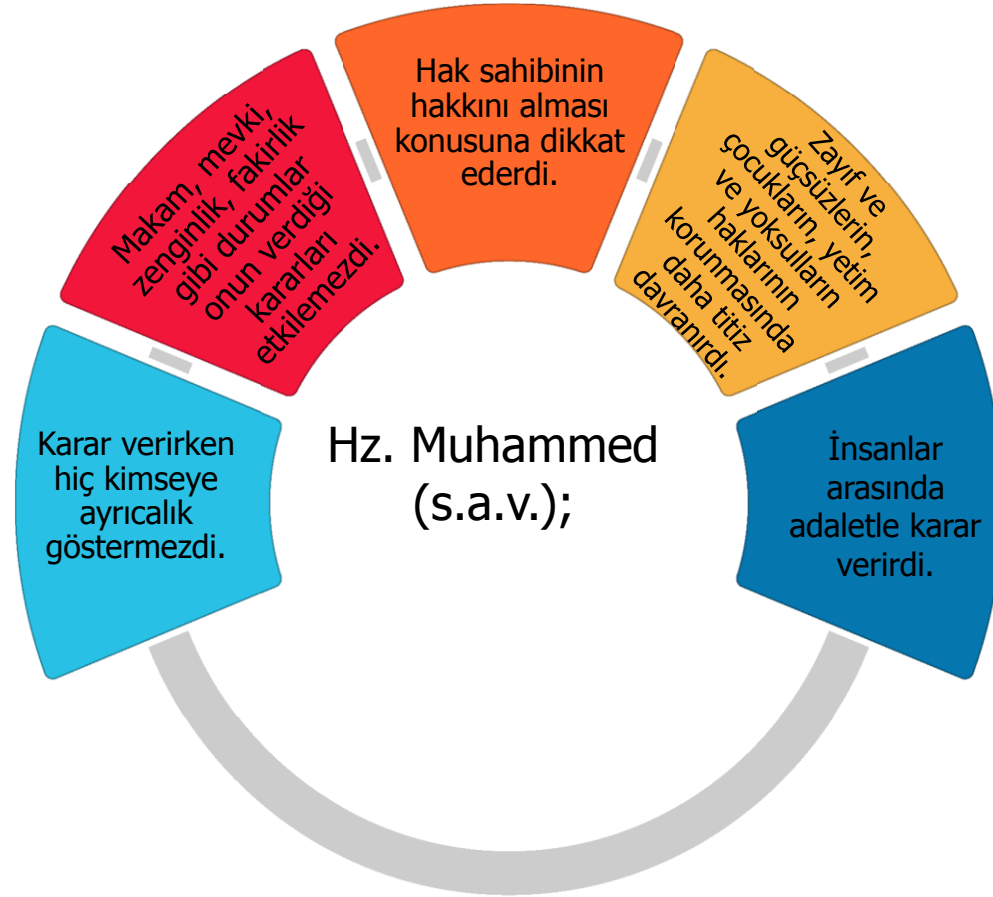
Hz. Muhammed'in
(s.a.v.) en belirgin
özelliklerinden biri
de insanlar arasında
adaletle karar
vermesi ve adil
davranmasıdır.

•Hz. Peygamber (s.a.v.), Yüce Allah'ın Kur'an-ı Kerim'de buyurduğu

"... Eğer hükmedecek olursan, aralarında adalet ile hükmet. Çünkü Allah adil davrananları sever." emrini her durumda uygulamıştır.

(Mâide suresi, 42. ayet.)

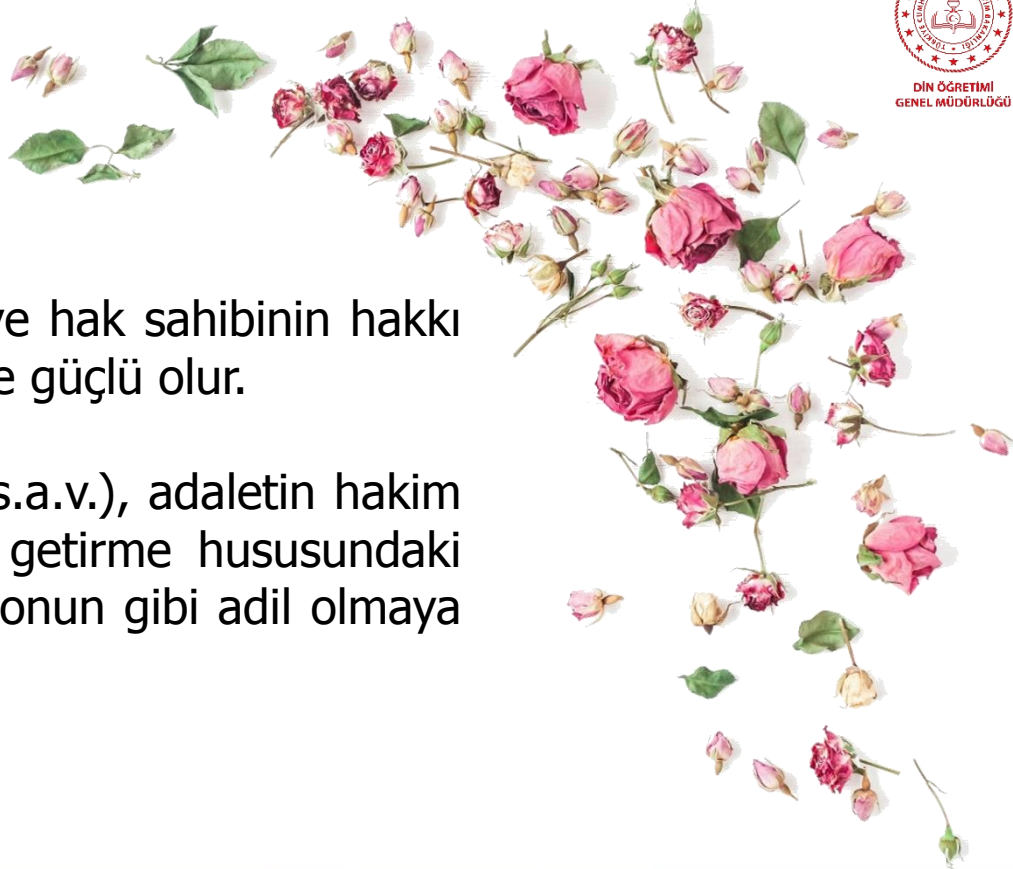

- İslam dini akrabalık bağlarına önem vermiş ancak bu bağların adalet ilkesinin önüne geçmesini kesinlikle istememiştir.

- Bedir Savaşı'nda esirler arasında Hz. Muhammed'in (s.a.v.) amcası Abbas da vardı.
- Esirler tazminat ödeyerek özgürlüğüne kavuşabiliyordu.
- Abbas, Hz. Muhammed'in amcası olduğu için tazminatsız salıverilmesi teklif edilmişti.
- Hz. Peygamber (s.a.v.), "Hayır, böyle bir şey olamaz, onun ödemek zorunda olduğu tazminatın bir dirhemi bile bağışlanamaz." demişti.

(Buhâri, Megazi, 64.)

- Bir toplumda adalet yerleşir ve hak sahibinin hakkı korunursa o toplum huzurlu ve güçlü olur.
- Bizler de Hz. Muhammed'in (s.a.v.), adaletin hakim olduğu bir toplum meydana getirme hususundaki hassasiyetini örnek almalı ve onun gibi adil olmaya çalışmalıyız.

➤ **Bir insana değer verildiğini nasıl anlarsınız?**

6. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) İnsanlara Değer Vermesi

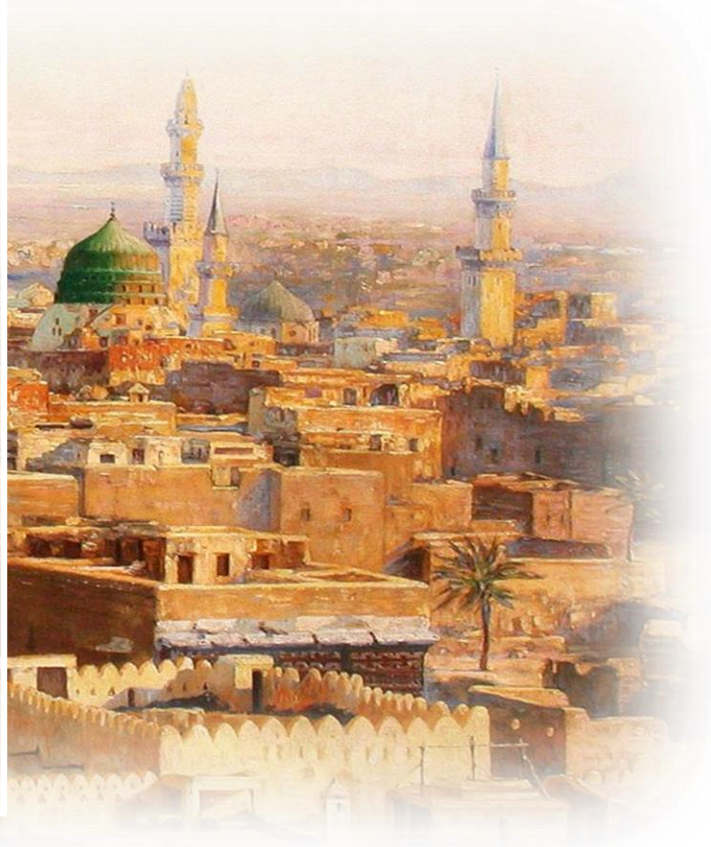
- Yüce Allah (c.c.) insanı en güzel biçimde yaratmıştır.
- O, insanlar arasında herhangi bir ayırım gözetmeksizin hepsine rızık verdiğini ve onlara çeşit çeşit nimetler bahsettiğini Kur'an'da bize bildirmiştir.

•Hz. Muhammed (s.a.v.), Veda Hutbesi'nde "*...Ey insanlar! Biliniz ki Rabbiniz birdir, atanız da birdir. Bütün insanlar Âdem'den gelmiş, Âdem de topraktan yaratılmıştır. Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın Arap'a, beyazın siyaha, siyahın da beyaza hiçbir üstünlüğü yoktur. Allah katında üstünlük ancak takva iledir..*" buyurarak temelde insanlar arasında ayırım olmadığını vurgulamıştır.

(Ahmed b. Hanbel, V, 411.)

Hz. Muhammed (s.a.v.), insanların dertlerini sabırla dinler, sorunlarına çözüm bulmaya çalışırdı.

Uhud savaşında babaları şehit olan kız kardeşler Hz. Peygambere gelerek sıkıntı ve dertlerini anlatmışlardı. Hz. Peygamber de onları dinleyerek sorunlarına çözüm bulmuştu.

Hız. Muhammed (s.a.v.), çocuklarla vakit geçirir ve ibadet ederken bile onları ihmal etmezdi.

Torunu Ümâme kucağında olduğu halde namaza durur, kıyamda iken onu kucağında tutar, secde de onu yanına başına koyar, ayağa kalkarken tekrar kucağına alırdı.

- Hz. Muhammed (s.a.v.) sadece yaşadığı döneme ve topluma örnek olmamıştır.
- O, kıyamete kadar yaşayacak olan bütün insanlara örnektir.

Hız. Muhammed (s.a.v.)

İnsanlara daima mütevazı bir kardeş, şefkatli bir öğretmen ve merhametli bir baba gibi davranırdı.

İnce, nazık, kibar ve ölçülü bir hitap tarzını benimserdi.

Şaka yaparken kimseyi kırmaz, doğru olmayan bir şeyi söylemez ve kimseyi yanıltmazdı.

Hız. Muhammed (s.a.v.)

Dikkat çekmek istediğinde konuşmasında geçen önemli cümleleri üçer defa tekrar ederdi.

Az sözle çok şey ifade eder, tane tane, açık seçik ve herkesin anlayabileceği bir tarzda konuşurdu.

Karşısındakini dinlediğini ve anladığını göstermek için yüzüne bakarak konuşurdu.

➤ **Hz. Muhammed
(s.a.v.) hangi
kabiledeydi?**

7. Bir Sure Tanıyorum: Kureyş Suresi ve Anlamı

- Kureyş suresi, Mekke döneminde inmiştir.
- 4 ayettir.
- Kureyş, Hz. Peygamberin mensup olduğu kabilenin adıdır.

- Kureyşliler güven içinde yazları Taif denen kente gider, serin yaylalarından istifade ederlerdi.
- Kış mevsiminde de Yemen ülkesine giderlerdi.
- Bu gidiş gelişlerde ticari kâr elde ederlerdi.
- Ayrıca hac mevsiminde kurulan panayıralarda ticaretlerini artırıyorlardı.
- İşte Kureyş suresi Allah'ın (c.c.) onlara lütfettiği bu imkânları hatırlatmaktadır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا يَلَافُ قُرَيْشٌ ١ إِيلا فِيهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ٢
فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ ٣ هَذَا الْبَيْتِ ٤ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ
وَأَمَنَّهُمْ مِنْ خَوْفٍ ٤

Okunuşu:

Bismillâhirrahmânirrahîm.

1. Li'î lâfi Kurayş
2. Îlâfihim rihleteşşitâi vessayf
3. Felya'büdû rabbe hâzelbeyt
4. Ellezî et'amehüm min cû'in ve âmenehüm min havf

Anlamı:

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

1-4. Kureyş'e kolaylaştırıldığı, evet, kış ve yaz seyahatleri onlara kolaylaştırıldığı için onlar, kendilerini açlıktan doyuran ve her çeşit korkudan emin kılan şu evin (Kâbe'nin) Rabbine kulluk etsinler.

Ünitemizi Değerlendirelim

1. Üsve-i hasene ne demektir?
2. Güvenilir bir insanın özellikleri nelerdir?
3. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hakkı gözetmedeki hassasiyetini açıklayınız.
4. Hz. Peygamber'in ahlakını kısaca açıklayınız.

Cevaplayalım

1. Hz. Muhammed (s.a.v), Safâ tepesinden Mekkelilere seslenirken;“Şu vadinin arkasında size saldırmak isteyen süvari birlikleri var desem bana inanır mısınız?” diye sorduğunda onlar hep bir ağızdan, “Evet, inanırız... Biz senin bugüne kadar yalan söylediğini hiç görmedik...” diye karşılık vermişlerdir.

Yukarıda verilen örnekte asıl vurgulanmak istenen nedir?

- A)Hz. Muhammed'in merhametli ve affedici oluşu
- B)Hz. Muhammed'in istişareye önem vermesi
- C)Hz. Muhammed'in davasındaki cesaret ve kararlılığı
- D)Hz. Muhammed'in doğruluğu ve güvenilir kişiliği

2. Kendisi de bir yetim olan Hz. Muhammed (s.a.v.) özellikle yetimlere karşı duyarlı davranmıştır. Onların haklarının yenmemesi ve onlara zulmedilmemesi konusunda insanları uyarmıştır. Yetimleri koruyup gözetmeye teşvik etmiştir.

Yukarıda verilen örnekte asıl vurgulanmak istenen nedir?

- A)Hz. Muhammed'in (s.a.v.) merhametli oluşu
- B)Hz. Muhammed'in istişareye önem vermesi
- C)Hz. Muhammed'in davasındaki cesaret ve kararlılığı
- D)Hz. Muhammed'in doğruluğu ve güvenilir kişiliği

3. Hz. Peygambere, Bedir savaşı zaferle sona erdiğinde esirler getirildi. Hz. Muhammed (s.a.v.) “Bu esirler hakkında ne diyorsunuz?” diye sormuştu. Sonuçta Hz. Ebû Bekir’in (r.a.) görüşünü benimsemiş, okuma yazma bilenlerin on Müslümana öğretmeleri karşılığında serbest bırakmıştı.

Yukarıda verilen örnekte asıl vurgulanmak istenen nedir?

- A)Hz. Muhammed’in merhametli ve affedici oluşu
- B)Hz. Muhammed’in istişareye önem vermesi
- C)Hz. Muhammed’in davasındaki cesaret ve kararlılığı
- D)Hz. Muhammed’in doğruluğu ve güvenilir kişiliği

4. Hz. Peygamber'in müşriklere karşı giriştiği HendeK Savaşı'nda verilen mücadeledeki kararlı tavrı da Kur'an'da dile getirilmiştir. Huneyn'de düşmanın pususu karşısında Hz. Muhammed (s.a.v.) hem düşman üzerine yürümüş hem de ashâbının toparlanmasını sağlamıştır.

Yukarıda verilen örnekte asıl vurgulanmak istenen nedir?

- A) Hz. Muhammed'in merhametli ve affedici oluşu
- B) Hz. Muhammed'in istişareye önem vermesi
- C) Hz. Muhammed'in davasındaki cesaret ve kararlılığı
- D) Hz. Muhammed'in doğruluğu ve güvenilir kişiliği

5. Mekke döneminde inmiştir. 4 ayettir. Surenin ismi, Hz. Peygamberin mensup olduğu kabilenin adıdır.

Hakkında bilgi verilen sure aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Asr
- B)Mâûn
- C)Kureyş
- D)Tebbet

**DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

Hazırlayanlar

Furkan ÖZÜDOĞRU,
Hatice Büşra PAKSOY,
Kübra UZUN

Redaksiyon

Suna AKKURT

Tasarım

Hanife KOYUTÜRK